

فیلمنامه نویسی پیشرفته

لیندا سیگر
برگردان: محمد گذرآبادی

Advanced Screenwriting

Linda Seger

Translated by: Mohammad Gozarabadi

سرشناسه	سیگر، لیندا Sege, Linda
عنوان و نام پدیدآور	فیلمنامه‌نویسی پیشرفته [کتاب] / نویسنده لیندا سیگر؛ مترجم محمد گذرآبادی.
مشخصات نشر	تهران: بنیاد سینمایی فارابی، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	۲۷۲ ص.
شابک	۱۰۰۰۰۰ ریال: ۲-۳۳-۲۷۳۹-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	فاپا
یادداشت	عنوان اصلی: Advanced screenwriting : raising your script to the Academy Award level .
یادداشت	این کتاب در سال ۱۳۹۱ با ترجمه عباس اکبری توسط انتشارات نیلوفر فیپا گرفته است.
یادداشت	این کتاب در سال‌های ۱۳۹۲-۱۳۹۷ تجدید چاپ شده است.
یادداشت	واژه‌نامه.
موضوع	فیلمنامه‌نویسی
شناسه افزوده	گذرآبادی، محمد، - ۱۳۴۵ - مترجم
شناسه افزوده	بنیاد سینمایی فارابی
رده بندی کنگره	۱۳۹۲ ف ۹ س ۹ / PN ۱۹۹۶
رده بندی دیویی	۸۰۸/۲۳
شماره کتابشناسی ملی	۳۱۰۴۳۲۳

انتشارات بنیاد سینمایی فارابی

فیلمنامه نویسه پیشرفت

نوبت چاپ: سوم، ۱۴۰۱

نویسنده	لیندا سیگر
برگردان	محمد گذرآبادی
مدیر اجرایی	مریم رهبر
ویراستار	احمد فرهنگ‌نیا
طراح جلد و صفحه‌آرا	حمید کُریلی
ناظر چاپ	یوسف بزاز
لیتوگرافی، چاپ و صحافی	مؤسسه‌ی فرهنگی هنری مشعر
شمارگان	۱۰۰۰
قیمت	۱۳۰/۰۰۰ تومان
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۲۷۳۹-۳۳-۲

تمام حقوق متعلق به بنیاد سینمایی فارابی و محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از پارک ساعی، نرسیده به توانیر، نبش کوچه لنکران، پلاک ۲۴۵۴

کد پستی: ۱۴۳۴۸۴۳۶۱۹ تلفن: ۸۸۲۰۸۹۰۳ - ۰۲۱

مرکز پخش: آوند دانش، تلفن: ۲۲۸۹۳۹۸۸ - ۰۲۱

www.ketab.ir

مقدمه ۱۵

فصل ۱: قصه‌ای واقع‌گرا که خوب نقل شده ۱۹

۲۲	 ساختار خطی در درام
۲۵	 داستان سفر
۲۶	 داستان توصیفی
۲۹	 ساختارهای تکرارشونده
۳۱	 ساختارهای موازی
۳۱	 سفرهای موازی
۳۶	 ساختار حلزونی
۳۷	 ساختار حل معما
۳۸	 ساختار معکوس

فصل ۲: قصه‌ای سینمایی که خوب نقل شده ۴۱

- ۴۱ ساختار دایره‌ای
- ۴۳ ساختار حلقه‌ای
- ۵۱ بازی با زمان سینمایی
- ۵۳ آزمایش کردن و جواب گرفتن

فصل ۳: حفظ حرکت، حرکت، حرکت ۵۵

- ۵۶ استفاده از یک خط روایت روشن برای خلق فیلمنامه‌ی منسجم
- ۵۷ خلق سکانس
- ۵۸ خلق حلقه‌های کنش - واکنش بین صحنه‌ها
- ۵۹ پاسخ با تأخیر
- ۶۰ متصل کردن صحنه‌ها با استفاده از مشابهت‌ها
- ۶۱ خلق حرکت رو به جلو به کمک تضادها
- ۶۲ درک اطلاعات بین برش‌ها
- ۶۳ پیوند از طریق موسیقی و بازی‌های کلامی
- ۶۴ چه اشتباهی ممکن است در مورد انتقال‌ها اتفاق بیفتد؟
- ۶۵ خلق یک رشته برای انسجام بخشیدن به داستان
- ۶۵ خلق رشته‌ی پیوند با استفاده از شخصیت
- ۶۶ خلق رشته‌ی پیوند به کمک یک ایده
- ۶۷ خلق رشته‌ی پیوند به کمک یک شیئ
- ۶۷ خلق رشته‌ی پیوند به کمک یک مکان

فصل ۴: ساختن صحنه ۶۹

- ۷۰ صحنه‌ی تثبیت
- ۷۳ صحنه‌ی معرفی

۷۵.....	صحنه‌ی کاتالیزور.....
۷۵.....	صحنه‌ی عشقی.....
۷۶.....	صحنه‌ی رویارویی.....
۷۷.....	صحنه‌ی نتیجه‌گیری.....
۷۹.....	صحنه‌ی حل و فصل.....
۸۰.....	صحنه‌ی بازشناسی.....
۸۲.....	صحنه‌ی تصمیم.....
۸۳.....	صحنه‌ی کنش.....
۸۳.....	صحنه‌ی واکنش.....
۸۴.....	صحنه‌ی بازشناخت - تصمیم - کنش.....
۸۵.....	صحنه‌ی فلاش‌بک.....
۸۶.....	قاب.....
۸۸.....	صحنه‌ی مکاشفه.....
۸۹.....	صحنه‌ی تجلی.....
۹۰.....	صحنه‌ی تأمل.....
۹۲.....	صحنه‌های جادو و شگفتی.....
۹۴.....	صحنه‌ی وقفه.....
۹۶.....	مونتاژ.....

فصل ۵: چرخش‌ها و عطف‌ها، رازها و دروغ‌ها ۱۰۱

۱۰۲.....	تعریف عطف.....
۱۰۵.....	خلق کردن چرخش.....
۱۰۶.....	خلق کردن رازها.....
۱۰۷.....	چرخش‌های بزرگ چه مقتضیاتی دارند.....
۱۱۰.....	چگونه به چرخش دست بیابیم.....

- ۱۱۱ چرخش‌های بالقوه‌ای که هرگز اتفاق نیفتادند
- ۱۱۳ معرفی رازها و دروغ‌ها

فصل ۶: به‌راستی درباره‌ی چیست؟ ۱۱۵

- ۱۱۶ نویسنده‌ی بزرگ کیست؟
- ۱۱۹ مضمون همیشگی هویت
- ۱۲۱ مضمون به مثابه حرکت
- ۱۲۲ مضمون چگونه بیان می‌شود؟
- ۱۲۶ وارونه کردن مضمون
- ۱۲۷ مضامین زهرآگین و مضامین تحولی
- ۱۲۸ بیان مضمون از طریق داستان
- ۱۲۹ بیان مضمون از طریق شخصیت
- ۱۳۰ بیان مضمون از طریق تصویر
- ۱۳۱ بیان مضمون از طریق استعاره
- ۱۳۴ شخصیت به مثابه استعاره
- ۱۳۵ مضمون باید با مخاطب تناسب داشته باشد
- ۱۳۵ کودکی
- ۱۳۶ نوجوانی
- ۱۳۷ جوانی
- ۱۳۸ سال‌های دهه‌ی بیست تا دهه‌ی چهل
- ۱۳۸ سال‌های دهه‌ی چهل تا دهه‌ی هشتاد
- ۱۳۹ سال‌خوردگی
- ۱۳۹ به سوی پایان زندگی
- ۱۴۰ یافتن موضوع مرتبط با مضمون
- ۱۴۳ مضمونی که معنای داستان را جمع‌بندی می‌کند

در سال ۲۰۰۰ تقریباً ۲۰۰ کتاب درباره‌ی مباحثی فیلمنامه‌نویسی در بازار وجود داشت. این کتاب‌ها - به علاوه‌ی هزارها سمینار و فیلمنامه‌نویسی و مشاوران فیلمنامه و تحلیل‌گران داستان که بی‌شمار فیلمنامه را تحلیل کرده‌اند - به پیشرفت حرفه‌ی نویسندگی کمک نموده‌اند. در بیست سال گذشته که طی آن به بیش از ۲۰۰۰ فیلمنامه مشاوره داده‌ام و فیلمنامه‌نویسی را در بیش از ۲۰ کشور تدریس کرده‌ام، تعهد نویسندگان به یادگیری هنر و فن پیچیده‌ی فیلمنامه‌نویسی همواره مرا تحت تأثیر قرار داده است.

ولی با وجود این که افزایش تبحر فیلمنامه‌نویسان مرا به تحسین وامی‌دارد، بیش از این را خواستارم: می‌خواهم شاهد ابداع و ابتکار بیشتر در هنر داستان‌گویی باشم. می‌خواهم شاهد موضوعات جدید و فرم‌های جدید برای بیان انواع جدیدی از داستان باشم. می‌خواهم شاهد باشم که شمار بیشتری از تهیه‌کنندگان و مجریان با دیدن فیلمنامه‌ی خوب قادر به تشخیص آن هستند و فرق بین کاری صرفاً متفاوت را با کاری استثنایی درک می‌کنند. می‌خواهم شاهد هنر والا و فن عالی باشم. می‌خواهم شاهد احترام بیشتر به فیلمنامه‌نویسی جسورانه، شجاعانه و استادانه باشم. این کتاب درباره‌ی جزئیات است. درباره‌ی تمام آن عناصر ظریف و پیچیده‌ی

فیلمنامه که فیلم‌هایی مثل *ماگولیا* و *ساعت‌ها* را به رغم ساختاری که به خودی خود باعث شکست می‌شود، تبدیل به آثاری بزرگ کرده‌اند. درباره‌ی خلق فیلمنامه‌ای که بدون اشکال پیش می‌رود و داستانی متمرکز و دست اول دارد؛ داستانی که از صفحه بیرون می‌زند. درباره‌ی خلق فیلمنامه‌ای که به بازیگران بزرگ امکان مانور می‌دهد. درباره‌ی خلق فیلمنامه‌ای که عناصر مختلف داستان، شخصیت، مضمون و سبک را در یک کل منسجم و یکپارچه گرد هم می‌آورد. علاوه بر آن، درباره‌ی خلق داستان‌هایی است که مخاطب را تحت تأثیر قرار می‌دهند و جذب - و شاید در این میان، متحول - می‌کنند.

از دید من، این کتاب صرفاً تحلیل فنون فیلمنامه‌نویسی و طرز کار آن‌ها نیست، بلکه راهی است برای ترغیب شما به اندیشیدن به شیوه‌ای متفاوت درباره‌ی رویکردی که به کارتان دارید. در سراسر کتاب پرسش‌هایی را درباره‌ی فیلم‌های مورد بحث مطرح کرده‌ام: آیا برای شما مؤثر بود؟ آیا فکر می‌کنید این تکنیک می‌تواند با رویکردی اندک متفاوت، کارکرد بهتری داشته باشد؟

گاهی ممکن است از تکنیک خاصی در یک فیلم ستایش کنم اما اعتقاد داشته باشم که می‌توانست اجرای بهتری داشته باشد. گاهی ممکن است بخشی از یک فیلم را ستایش کنم که احساس می‌کنید می‌شد ماهرانه‌تر اجرا شود. ممکن است از برخی فیلم‌های برنده‌ی اسکار، که به نظر شما بی‌نقص هستند، انتقاد کنم. اما صرف‌نظر از باور خودم، همیشه این سؤال را درباره‌ی تک‌تک فیلم‌ها مطرح می‌کنم: از این فیلم چه چیزهایی می‌توانیم یاد بگیریم که به پیشرفت هنر فیلمنامه‌نویسی کمک می‌کند؟ از آن‌جا که کتاب درباره‌ی آینده‌ی فیلمنامه‌نویسی است، تصمیم گرفتم مثال‌ها را محدود کنم. بیشتر فیلم‌هایی که درباره‌شان حرف می‌زنم برندگان یا نامزدهای اسکار از ۱۹۸۰ تا کنون [۲۰۰۳] هستند. گرچه بسیاری از آثار کلاسیک را تحسین می‌کنم، اما اکثر آن‌ها الگوی خوبی برای آینده نیستند. هر از گاه، فراتر از نامزدهای آکادمی اسکار، به آن محدود آثاری می‌پردازم که هرگز توجه آکادمی را به خود جلب نکردند اما شخصاً آن‌ها را تحسین می‌کنم. در موارد بسیار اندک، به آثار کلاسیک و آشنا اشاره می‌کنم که بهترین مثال برای یک ایده به شمار می‌روند.

اگر دارید این کتاب را می‌خوانید، به احتمال خیلی زیاد برخی کتاب‌ها درباره‌ی مبانی فیلمنامه‌نویسی را خوانده‌اید، در برخی سمینارها شرکت کرده‌اید و چند فیلمنامه نوشته‌اید. برخی از شما ممکن است جوایزی را برای کارهایتان برده باشید.

به هر حال امیدوارم همه‌تان در آرزوی پیشرفت در هنر خود باشید؛ در آرزوی فراگیری فنون تازه، توجه به امکانات تازه، و یافتن راهی برای انجام کارهای تازه و متفاوت.

کتاب‌های قبلی من هر یک به تنهایی و مستقل از بقیه می‌توانند خوانده شوند، اما این کتاب مبتنی بر دانشی است که در کتاب‌های دیگر من درباره‌ی مبانی فیلمنامه‌نویسی آمده و قرار است دنباله‌ای بر آن‌ها باشد. این کتاب به‌ویژه مبتنی بر فنونی است که در کتاب‌های تبدیل فیلمنامه‌ی خوب به بزرگ^۱، خلق شخصیت‌های ماندگار^۲ و تبدیل نویسنده‌ی خوب به بزرگ^۳ مورد بحث قرار گرفته‌اند. البته سعی می‌کنم مطالب آن کتاب‌ها را تکرار نکنم اما هر از گاه به مطالب قبلی اشاره کرده‌ام تا بتوان بحث را بر اساس آن‌ها پی گرفت.

امیدوارم این کتاب همان قدر که برای من چالش برانگیز بوده و افق‌های ذهنم را بازتر کرده، شما را نیز به چالش بکشانند. امیدوارم شما را ترغیب کند به یافتن موضوعات تازه و فرم‌های تازه برای بیان اندیشه‌های خودتان. امیدوارم شما را ترغیب کند که مهارت‌های تازه‌ی فراگیرید و پیوسته مبتکر و دست اول باشید. و بیش از همه، امیدوارم عشق شما را به یکی از جوان‌ترین فرم‌های هنری - هنر سینما - افزایش دهد.